

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

1 12 2016

SS nr. 55

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și ale art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se prezintă Parlamentului spre examinare, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă:

1. Proiectul de lege,
2. Expunere de motive.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>453</u>		
"01" <u>12</u>	20 <u>16</u>	
Ora _____	_____	

Deputat în Parlament

[Signature] / A. Caudet
[Signature] / S. Sinbul
[Signature] / Roman Botari
[Signature] / C. Pătrășcuț
[Signature] / S. Vemeay

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

Articolul I. Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 2 iunie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.98, art.709), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, ultimul alineat, noțiunea „domiciliu legal și obișnuit” se exclude;

2. La articolul 17,

alin. (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Cetățenia Republicii Moldova se poate acorda la cerere străinului sau apatridului cu domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, care cunoaște și respectă prevederile Constituției, a susținut testul pentru evaluarea nivelului de cunoaștere a limbii de stat și are surse legale de existență, cu respectarea unei din următoarele condiții:

a) are domiciliu pe teritoriul Republicii Moldova cel puțin în ultimii 10 ani. Pentru apatrizi, refugiați și beneficiari de azil politic, termenul respectiv constituie 8 ani;

b) are domiciliu pe teritoriul Republicii Moldova timp de 5 ani înaintea împlinirii vârstei de 18 ani;

c) este căsătorit cu un cetățean al Republicii Moldova de cel puțin 3 ani și are domiciliu continuu pe teritoriul Republicii Moldova în ultimii 3 ani;

d) are domiciliu pe teritoriul Republicii Moldova în ultimii 3 ani la părinți sau la copii (inclusiv înfietori sau înfiați) cetățeni ai Republicii Moldova;”.

se introduce alineatul (1¹) și (1²) cu următorul conținut:

„ (1¹) Prin derogare de la prevederile prevăzute la alin. (1), cetățenia Republicii Moldova se poate acorda la cerere străinului sau apatridului, care cunoaște și respectă prevederile Constituției și care întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) are o bună reputație economică și financiară;

b) nu prezintă pericol și risc pentru ordinea publică și securitatea statului;

c) varsă contribuția în Fondul de investiții publice pentru dezvoltare durabilă sau a efectuat și menține pentru o perioadă de 60 luni, investiții, în cel puțin unul din domeniile de dezvoltare strategică aprobate de Guvern.

(1²) Mărimea minimă a contribuției în Fondul de investiții publice pentru dezvoltare durabilă și a investiției în domeniile de dezvoltare strategică, precum și modalitatea se aprobă de Guvern”;

alin. (3) se expune în următoarea redacție:

„(3) Membrii familiei (soț, soție, copil, părinți) aflați la întreținerea persoanei care a obținut cetățenia în conformitate cu prevederile alin. (1¹) pot obține cetățenia Republicii Moldova prin vărsarea contribuției nerambursabile în Fondul de investiții publice pentru dezvoltare durabilă, în mărime a cel puțin 30% din valoarea contribuției stabilite conform prevederilor alin. (1²), pentru fiecare persoană.”;

se completează cu alin. (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Dacă străinul sau apatridul care a solicitat să i se acorde cetățenia se află în afara teritoriului statului Republicii Moldova o perioadă cumulativă mai mare de 6 luni în cursul unui an, anul respectiv nu se ia în calcul la stabilirea perioadei prevăzute la alin. (1).”

se completează cu alin. (6) și (7) cu următorul conținut:

„(6) Verificarea bunei reputații economice și financiare a persoanelor care dobîndesc cetățenia în condițiile stabilite la alin. (1¹), inclusiv și evaluarea, acceptarea și monitorizarea investiției stabilite la alin. (1²) se efectuează potrivit regulamentului aprobat de Guvern.

(7) acordarea cetățeniei în conformitate cu prevederile alin. (1¹) va fi limitată la 5 mii de persoane.”.

3. La art. 23, alin. (1) se completează cu litera d), cu următorul cuprins:

„d) nu respectă condițiile de efectuare și menținere a investiției, stabilită de art. 17 alin (1¹) și alin. (6)”.

4. La articolul 31 alineatul unic devine alineatul (1) și se completează cu alin. (2) cu următorul cuprins:

„(2) Pentru examinarea acordării sau retragerii cetățeniei în temeiul articolului 17 alin. (1¹) și alin. (3) Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic va examina doar plenitudinea dosarului prezentat de Ministerul Economiei și Comerțului.”

5. La articolul 33 primul alineat devine alineatul (1) și se completează cu alin. (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Cererea privind dobîndirea cetățeniei Republicii Moldova în condițiile articolului 17 alin. (1¹) și alin. (3) se adresează Președintelui Republicii Moldova și se depune la Ministerul Economiei și Comerțului, personal sau prin mandatar, ultimul dispunînd de procură autenticată de notar.”.

6. La articolul 34 primul alineat se numerotează cu alineatul (1) și se completează cu alin. (2) cu următorul conținut:

„(2) Propunerile, avizele și alte materiale referitoare la retragerea cetățeniei Republicii Moldova dobîndite în temeiul articolului 17 alin. (1¹) și alin. (3) se vor înainta Președintelui Republicii Moldova de Ministerul Economiei și Comerțului.”.

7. La articolul 36,

la articolul 36 alineatul (1) litera f), sintagma „și art.17 alin.(1) lit.g)” se exclude;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Documentele enumerate la alin.(1) se depun în limba de stat”.

8. Articolul 38 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Termenul de examinare a cererilor și propunerilor privind acordarea sau retragerea cetățeniei în temeiul articolului 17 alin. (1¹) constituie 30 zile din data prezentării acestora în condițiile articolului 34 alin. (2).”.

Articolul II – Legea nr.81-XV din 18 martie 2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.64–66, art.344), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La articolul 12:

alineatul unic devine alin. (1).

se completează cu alin. (2) cu următorul cuprins:

„(2) Investitorii străini beneficiază de dreptul de a obține cetățenia Republicii Moldova în condițiile art. 17 alin. (1) lit. e) a Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 2 iunie 2000.”

Articolul III – Legea nr.200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.179–181, art.610), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 36¹ se completează cu alin. (4) după cum urmează:

„(4) Se acordă ședere provizorie cetățenilor străini și membrilor familiei acestuia în cazurile prevăzute de art. 17 alin. (1) lit. e) a Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 2 iunie 2000.”

2. La art. 43 alin. (1) se completează cu textul: „precum și în cazul străinilor și membrilor familiei acestora în condițiile art. 17 alin. (1) lit. e) a Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 2 iunie 2000.”

Articolul IV – Legea nr.180-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la migrația de muncă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.162–164, art.598), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La articolul 8, alin. (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Fondatorilor, acționarilor, precum și administratorilor întreprinderilor ce au efectuat investiții de cel puțin a echivalentului a 250 mii de euro li se acordă dreptul la muncă și dreptul de ședere provizorie în scop de muncă pentru un termen de 5 ani, cu posibilitatea prelungirii acestor drepturi pentru un nou termen.

Articolul V

1) Guvernul va elabora și aproba actele normative în vederea implementării acestei legi în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi;

2) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

EXPUNERE DE MOTIVE
la proiectul de lege cu privire la modificarea
și completarea unor acte legislative

Prin prezentul proiect de lege se propune instituirea unui program de stat de acordare a cetățeniei Republicii Moldova pentru investitorii străini, în condiții strict reglementate de lege.

Art. 17 din Constituția Republicii Moldova prevede că cetățenia Republicii Moldova se dobândește, se păstrează ori se pierde în condițiile prevăzute de legea organică. Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de cetățenia sa și nici de dreptul de a-și schimba cetățenia.

Cetățenia Republicii Moldova stabilește legătura juridico-politică permanentă între persoana fizică și Republica Moldova, legătură care generează drepturi și obligații reciproce între stat și persoană.

Documentul internațional prioritar pentru Republica Moldova în materia cetățeniei este Convenția europeană cu privire la cetățenie. Conform Convenției, cetățenia desemnează legătura juridică dintre o persoană și un stat și nu indică originea etnică a persoanei.

În Republica Moldova, cetățenia se dobândește prin naștere, recunoaștere, înfiere, redobândire, naturalizare și în baza acordurilor internaționale.

În Republica Moldova este permisă pluralitatea de cetățenii iar în mod obișnuit, majoritatea cetățenilor străini pot obține cetățenia RM în condițiile naturalizării.

Totodată, Președintele Republicii Moldova are dreptul oricând să acorde, cu titlu de excepție cetățenie oricărui străin dacă este în interesul Republicii Moldova și nu prezintă pericol pentru securitatea statului.

Cu părere de rău, în ultimii 10-15 ani se atestă o rată crescândă a cererilor de renunțare la cetățeniei Republicii Moldova în favoarea cetățeniei altor state. Un motiv major al acestor renunțări, cu siguranță este situația social-economică dificilă a Republicii Moldova și a condițiilor de trai și de muncă mai bune care sunt oferite de alte state.

Autoritățile statului sunt obligate să depună efort maxim și să găsească în permanență soluții pentru a ridica prestigiul statului pe plan internațional și prestigiul cetățeniei Republicii Moldova. „Greutatea” pașaportului de cetățean al Republicii Moldova trebuie să crească constant iar persoanele fizice trebuie să fie mândri că sunt cetățeni al Republicii Moldova, în pofida tuturor dificultăților cu care se confruntă țara într-o perioadă extinsă de tranziție la economia de piață.

Un număr mare de state, inclusiv din Uniunea Europeană au ajuns la concluzia că autoritățile nu trebuie să închidă, ci din contra trebuie să deschidă porțile pentru acei cetățeni străini care sunt gata să aducă o valoare adăugată economiei, culturii, prestigiului țării și au adoptat în legislația internă norme permissive de obținere a cetățeniei prin respectarea anumitor condiții, în special de ordin financiar.

De obicei, astfel de condiții sunt: investiții în sectorul bancar (depozite), investiții în mijloace fixe (imobile), investiții în întreprinderi și crearea locurilor de muncă, investiții în hîrtii de valoare de stat sau chiar donații la stat.

Cel mai apropiat exemplu este Bulgaria care are un program avantajos pentru străini care, investind mijloace financiare după un program specific pot obține cetățenia într-o perioadă scurtă de circa un an (*analiza comparativă a experienței altor state se anexează*).

La moment, în Republica Moldova nu există un program specific de facilitare a obținerii cetățeniei dacă investești în economia RM.

Totodată, potrivit legii privind migrația forței de muncă. Fondatorii, acționarii sau administratorii întreprinderilor care au investit de la 100 mii dolari SUA și mai mult, pot obține permis de ședere provizoriu în RM de la 2 la 10 ani, în dependență de sumă.

Considerăm necesar ca Republica Moldova să aibă un asemenea program de stat de obținere a cetățeniei în schimbul investițiilor în economia țării. Trebuie să conștientizăm faptul că Republica Moldova are o șansă unică să valorifice atât avantajul liberalizării regimului de vize cu UE și alte state europene cât și poziția sa geografică și valorile culturale și lingvistice apropiate cu foarte mulți potențiali doritori să obțină cetățenia RM în condiții avantajoase pentru economia RM.

Investițiile de sute de mii de euro prin diverse instrumente financiare în economia Republicii Moldova ar aduce doar avantaje iar în final, acestea vor aduce la încasări mai mari la buget, la creșterea salariilor și pensiilor, la crearea noilor locuri de muncă etc.

Deci, pentru instituirea unui astfel de program în RM este nevoie de a interveni cu modificări în următoarele acte legislative:

- Legea cetățeniei RM;
- Legea cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător;
- Legea cu privire la regimul străinilor în RM;
- Legea privind migrația forței de muncă.

Totodată, remarcăm faptul că, pentru ca programul să aibă succes este nevoie ca condițiile din RM să fie mai avantajoase decât cele ale statelor UE.

Astfel, propunem ca programul investițional în RM pentru străini să ofere următoarele.

Cetățeanul străin sau apatridul va putea obține cetățenia RM în cazul în care o solicită, are domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, cunoaște și respectă prevederile Constituției, a susținut testul pentru evaluarea nivelului de cunoaștere a limbii de stat, are surse legale de existență și întrunește următoarele condiții:

- a) are o bună reputație economică și financiară;
- b) nu prezintă pericol și risc pentru ordinea publică a statului;
- c) va contribui la creșterea investițiilor în Republica Moldova, prin vărsarea unei contribuții în Fondul de investiții publice pentru dezvoltare durabilă sau a efectuat și menține pentru o perioadă de 60 luni, investiții, în cel puțin unul din domeniile de dezvoltare strategică aprobate de Guvern.

d) Mărimea minimă a contribuției Fondul de investiții publice pentru dezvoltare durabilă și a investiției în domeniile de dezvoltare strategică se aprobă de Guvern.

În sensul eficienței programului dar și întru respectarea Convenției cu privire la drepturile copilului, programul în cauză se va extinde și asupra membrilor familiei investitorului (soț/soție, copii minori).

Totodată, pentru a evita eventualele abuzuri sau tentative de escrocherii, se va prevedea că cetățenia acordată în baza programului va putea fi retrasă dacă se va constata încălcarea condițiilor imperative în baza cărora s-a acordat cetățenia.

Referiri la acest program urmează a fi introduse și în legislația conexasă (Legea cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător, Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova, Legea cu privire la migrația de muncă).

O dată cu implementarea programului va fi nevoie de revizuit și alte acte normative pentru simplificarea procedurilor de obținere a permisului de ședere în baza investițiilor în calitate de fondator, acționar sau administrator al întreprinderilor rezidente.

Implementarea în practică a unui asemenea program va necesita adoptarea de către Guvern a unui set întreg de măsuri și adoptarea mai multor acte normative pentru punerea în aplicare a modificărilor la actele legislative menționate.

Acest proiect de lege nu va necesita surse financiare suplimentare din contul bugetului de stat.

Anexă:

Studiu comparativ al programelor investiționale pentru străini care acordă facilități la obținerea permisului de ședere și cetățeniei

Deputat în Parlament

**Studiu comparativ al programelor investiționale pentru străini care
acordă
facilități la obținerea permisului de ședere și cetățeniei**

N r.	Statul	Suma investițiilor	Obiectul investițiilor	Permis de ședere	Cetățenie (dublă)
1	Austria	6 000 000-10 000 000 euro	În afaceri, cu crearea locurilor de muncă sau posibilități de export. De obicei în fonduri de investiții	Da	Da cu titlu de excepție dar fără garanții
2	Germania	Cel puțin 250 000 euro	În afaceri, cu crearea cel puțin 5 locuri de muncă și cu permisiunea landului	Da Termen n – 1 an	Nu
3	Cipru	2 500 000 euro sau 5 000 000 euro	În imobile În depozit bancar	Da	Da Termen – 6 luni
4	Malta	500 000 euro + 650 000 euro	În imobile și hîrtii de valoare	Da	Da Termen – 14 luni

			Donații e în fond statal		
5	Marea Britanie	2 000 000 lire sterline	Acțiuni și hîrtii de valoare pe un termen de minim 5 ani	Da Terme n – 3 ani + 2 ani Ulteri or – permanent	Da După 6 ani de domiciliu
6	Irlanda	500 000 – 1 000 000 euro	În afaceri	Da Terme n – 3 ani + 2 ani Ulteri or – permanent	Da După 5 ani de domiciliu
7	Letonia	mini m 250 000 euro + 5%	În imobile Donații e statului	Da Terme n – 5 ani	Nu
8	Slovacia	mini m 2 000 000 euro	În afaceri, dar aprecierea investiției e subiectivă	Da	Nu
9	Bulgaria	512 000 + 512 000 euro Sau 280 000 euro	Investiții pe termen minim 5 ani Donații e statului	Da	Da Peste 1 an
10	Ungaria	300 000 euro	Investiții pe termen minim 5 ani	Da Terme n – 5 ani	Da După 8 ani domiciliu
11	Portugalia	mini m 500 000 euro	În imobile	Da	Da După 6 ani domiciliu
12	Spania	mini m 500 000 euro	În imobile și afaceri	Da Terme n – 5 ani	Nu

13	SUA	mini m 500 000 dolari SUA	În proiecte de risc (agricultură, sferă socială etc.)	Da Terme n – 2 ani Ulteri or - permanent	Da După 7 ani domiciliu
14	Canada (Quebec)	800 000 dolari canadieni + 1 600 000	Investiț ii minim pe 5 ani Active proprii	Da	Da După 3 ani domiciliu
15	Honkong	1 290 000 dolari SUA	Investiț ii	Da	Nu
16	Singapor e	1 956 000 dolari SUA	Investiț ii minim pe 5 ani	Da	Nu
17	Australia	4 385 000 dolari SUA	Investiț ii minim pe 4 ani	Da Terme n – 4 ani Ulteri or – permanent	Da După 5 ani domiciliu
18	Noua Zeelandă	1 000 000 – 7 000 000 dolari SUA	În diverse domenii în dependență de program	Da Terme n – 3-4 ani Ulteri or – permanent	Da După 4 ani domiciliu și obținerea șederii permanente
19	Antigua și Barbuda (regim fără vize cu UE)	250 000 – 400 000 dolari SUA	Investiț ii în diverse domenii	Da	Da Termen – 6 luni
20	Grenada (regim fără vize cu UE)	250 000 dolari SUA	În imobile	Da	Da Termen 3 luni
	Republi ca Moldova*	100 000 – 200 000 USD 200 000 – 500 000 USD	Investiț ii în calitate de fondatori, acționari, administra tori de întreprinderi	Da – permis de ședere provizoriu 2 ani 3 ani 5 ani	Cu titlu de excepție în interesele RM la decizia Președintelui RM sau în

		500 000 – 1 000 000 USD Peste 1 000 000 USD		10 ani	condițiile naturalizării
--	--	---	--	--------	-----------------------------

*În Republica Moldova nu există program investițional ca temei de facilitare pentru obținerea cetățeniei RM. Totodată, în legislația națională găsim unele facilități de obținere a permisului de ședere.